
Det nye Tyskland

Et stykke journalistik af

Kaj Munk

Udgivet i 2015. Teksten må i denne form frit benyttes med angivelse af Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet, som kilde.

Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet.

Indhold

Det nye Tyskland

4

Det nye Tyskland

Det nye Tyskland

Jp. 26/3 33[1]

Det nye Tyskland? Af Sognepræst Kaj Munk

Man kommer fra Frankrig, der lever sit jævnt, rolige, slidsomme Hverdagsliv, og kører ind i det Land, der tabte Verdenskrigen. Men hvad er det? Det holder jo Fest. Over alle Gader i Aachen, over alle offentlige Bygninger, over Masser af private Huse og mange andre Steder, hvor der har været Mulighed for at tøjre et Gardin, vajer de festlige danske Farver, blot med en bred Stribe af Sorgen over sig. Og Toget kører videre, med en susende Fart, Paris-Berlin mindre end 10 Timer! Og overalt det samme Syn: et festende Land, et jublende Folk. Hvad er der sket? spørger man Overkellneren i Spisevognen. Og han svarer: ”Vi er kommet ind i en ny Tilstand, og - god eller daarlig - vi glæder os; thi den gamle var værre end Krig.” Man kommer til Berlin og gaar i Seng, og næste Morgen det samme Syn, Dag efter Dag vajer Flagene over hele Tyskland; det er, som man slet ikke kan blive træt af at feste og fryde sig og holde Helligdag og triumferende vise sig selv og hele Verden, at det gamle er forbigangent og alt er blevet nyt.

Tyskland har vundet Verdenskrigen, skulde man tro. Den, der ler sidst, ler bedst, siger jo Ordet, og hvilket af de andre i Krigen indviklede Lande har haft Raad til at le saa fast og hoverende - fraset lige Sejrsraseriets første Dag? Et eller andet vanvittigt Sted lykkes det med Huj og Skrig at stabilisere Liren og Francen, Englands Bank maatte slippe sit Verdensry for Paalidelighed, Dollaren holder med begge krammende Hænder om Hatten i disse Dage, for at den ikke skal flyve af. Men Marken, der forsvandt i Dybet under Fortvivlelsens og Svindelens Jordskælv, staar nu stejl og høj og fast som en Klippe, hævet over alle Kollegerne. Gennem Gaderne marcherer med Sange flyvende fra Halsene og Fakler løftet i Næverne eet Tusinde, 2-3-4 Tusinde, jamen faar det da aldrig Ende? 5-6-7 Tusinde - og ind imellem Faner og klingende Musik 8-9-10 Tusinde begejstrede Tyskere af Mandkøn, fra de gamle, der har døjet Krigens Strabadser, over de unge, der venter at opleve dem, til Børnene, der jubler ved Tanken, og den ildgnistrende ”endlose Schlange” snor sig Vej mellem Hundredtusinder af begejstrede Mænd og Kvinder, der svinger med Armene i Luften og raaber Heil! heil! saa snart en Fane dukker op.

Smaabørn løftes paa Skuldre for at kunne se og faa et Indtryk for Livet, Drengene og Pigerne banes der Vej for frem til første Række, og stolte Mødre lærer dem, hvordan man skal bære sig ad, naar Fanen ses, løfte Armen saadan og raabe Heil Hitler - ak ja, ”og de bare smaa Børn til ham.”

*

Flammende Ord i alle Aviser om Tysklands Opbygning, rungende Ord om Fædrelandets Oprensning fra alle Højttalere, og hvor er der mange Højttalere i Tyskland i disse Tider! Aanden fra Potsdam, hvor Tysklands stolteste Fyrster sover - jeg havde nær skrevet Ræ-

vesøvn, men mener jo Heltesøvn - manes frem igen og igen. Og den sidste Verdenskrigs svimlende, kvalmefremkaldende Tal af lemlæstede og dræbte er den virkningsfuldeste Agitationskliché. I Kirkerne prædiker Præsterne om det store, som Gud nu lader times Fædrelandet efter den tunge Prøvelsens Tid. Paa Statsteatret spilles et Krigsstykke "Die endlose Strasse", hvor man ser de 18-aariges Ankomst til Skyttegravshelvedet, og naar de gyser og kommer til at klapre med Tænderne, saa ler Publikum, Damerne i Sikkerhed i Parkettet morer sig: "Ok, Gud, de er bange, de smaa", Damerne, om hvis faldne Kærester, Brødre, Fædre dette Stykke handler - jo, vist er Helteaanden vakt til Live igen ogsaa i Parkettet. Ikke var der nogen, der havde vovet, der havde nænnet at le for fire Aar siden. Og i Theater am Nollendorfplatz viser et omstændeligt Helaftensstykke, "Die Marneschlacht", hvordan det bare skyldes en ren lille kedelig Tilfældighed, at Tyskland jo dog tilsyneladende tabte Krigen; Moltke var syg.

Og naar en forsigtig Dansker bemærker til den 75-aarige Frøken v. Weniggut, hos hvem han formedelst en svimlende Betaling (de Idiotparlamentarikere derhjemme, der har sat Midder i vor Krone!) har sit Logis: "Ja det er meget godt det hele. Blot det ikke fører til en ny Krig!" saa mimrer det gamle Væsen, der mistede hele sin Formue og de fleste af sine i Slægtninge i den sidste: "Aber warum denn nicht? Wir müssen doch Revanche haben." (Hvorfor ikke Krig? Vi maa jo dog have Hævn over Franskmændene.) Og hun ser ned ad Gaden, hvor Hagekorsbannere og Sort-rød-hvid smælder i Foraarssolen op mod den blaa Himmel - 5 "det kostede os Millioner af lemlæstede og faldne", siger det sorte, "men vi næsten vandt Krigen, og vi vil vinde en ny", jubler det blændende hvide og det livsflammende røde.

*

Imens rejser Englands Premierminister rundt i Europas Hovedstæder med en lille Taske, hvori han har Vareprøver paa Verdensfred. Da man kender Agentens Herkomst, tager man venligt imod ham og ser interesseret paa Sagerne, naar han pakker dem ud. Mussolini, der uden al Modsigelse er Europas eneste Statsmand af Format, afgiver en større Bestilling (man kan jo altid tage det hjem, man behøver jo ikke at bruge mere af det, end man selv vil). Saa gaar Herrerne ind til Kaffen, og herunder falder Snakken paa, hvordan Chefen derhjemme har det. Jo Tak, rigtig godt; Mr. Baldwin er lige i Øjeblikket ved at forberede sig til en Krig med Rusland; og der er jo ogsaa Travlhed med Vaabenforsendelserne til Japan. Og Mr. Macdonald pakker Kufferten og lader Flyvemaskinen køre frem - næste Hovedstad, maaske Berlin. Hitler er jo Fredsven.

*

Man gaar hernede i denne skønne By og forstaar ikke sig selv, at man ikke er glad, puster befriet ud, snuser den friske, kølige, solskinnende Foraarsblæst ind gennem begge Næsebor og giver smaa Hop af Glæde ved at høre Fanernes Smæld i Luften over sig. Det, der sker - er det ikke det, man har ventet paa, siden man var Dreng: at der kom en Mand med et propert Haandelag og ryddede Klubben for alle Rigsdagsbaronerne?

Fortalte de Herrer Bensamlere, at nu gik den Svindel ikke længere, at det var Folket, der regerede, naar det gjorde sig til Slave af dem. Sagde ganske simpelt og klart og bestemt:

”Hold nu Bøtte, for nu er det mig, der bestemmer” - og saa holdt vi Bøtte, fordi vi dog begreb, at det var bedre, at een tog Magten, end at mange købte sig Retten til at sjakre om den ved Penge, de tilmed stjal fra os - bedre at tyranniseres af een stor end bedrages og vildføres af mange smaa Ærgerrigheder.

Og alligevel - denne Messiasforgudelse af en Højttaler, denne Sejrstriumf, der i saa udelukkende Grad tages paa Forskud - ja, thi endnu er der jo ingenting sket: Arbejdsløsheden er ikke afskaffet, Skatterne ikke nedsat, Kolonierne ikke vendt tilbage til Tyskland. En Masse Landsmænd er kastet i Fængsel, en Masse Mandfolk er begyndt at gaa med Skjorten udvendig, Staten optræder som Betler ved at sende Folk med Raslebøsser ud ved alle Gadekryds og ind paa Restaurationerne, Flagfabrikanterne har en Febersukces, i det tyske Rigsflag er der kommet en hvid Stribe i Stedet for en gylden, endelig har man lært at hike paa en ny Maade, nemlig ved, at Haanden løftes kraftfuld som til Slag, til Daad og derpaa mat falder ned, uden at der sker noget - ja, og saa, at det ustandseligt offentligt udbasuneres, at den nye Tid *er* begyndt, Folkets Storhed ved at vende tilbage.

Men er det sandt? Har de vimplende Faner Ret? Har Tyskland vundet den Sejr, der er den største af alle, Sejren over sig selv? Eller - eller er det blot et udsultet Folk, der ser Hungersyner, der beruset kaster sog under Gudevognens Hjul, trylleslaget af Løfterne fra Udraaberen paa Kuskesædet, af hans lungevældige, altid oplagte Skillingslyrik? Thi hvor er hans Kongstanke? Realiteterne, nævnt ved Navn? Ad hvilken Vej skal Forjættelserne indfries? Har hans oratoriske Triumfer vidst af anden Teknik en den: at lægge enkelte Befolkningsdele for Had hos andre, nemlig Jøderne, Kommunisterne og Socialdemokraterne?

Men hvis nu disse tre Grupper fortjener det? Hvis nu Manden har Ret! Hvis Jødernes egoistiske Vindskibelighed og Socialisternes føjelige - ak, i en Jerntid saa haabløse ”Frihed for Loke saavel som for Tor” var paa Nippet til at bane Vej for en Kommuniste, imod hvis Tvang og Rædselsregimente Hitler er for lidet at regne, jeg siger: *hvis* dette ikke kunde hindres ved anden Metode end den hitlerske, saa op og staa, mine Herskaber, alle, ogsaa mine Herrer Socialdemokrater, alle undtagen Kommunisterne, op og staa og i Vejret med den højre Arm og saa, paa een Gang, alle:

Hitler, heil, heil, heil!

Men foreløbig har Fremtiden Ordet.

Berlin, Rigsdagens Aabningsdag,
Marts 1933.

Kaj Munk.